

Cabaran dan Persediaan Guru Bahasa Melayu dalam Mengadaptasikan Pengajaran dan Pembelajaran pada Musim Pandemik

Challenges and Preparation of Malay Language Teachers in Adapting Teaching and Learning in the Pandemic Season

Muhammad Zamzini Mohd Zamani

zamzini@fbk.upsi.edu.my

Fakulti Bahasa dan Komunikasi, Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia

Norfaizah Abdul Jobar*

norfaizah.aj@fbk.upsi.edu.my

Fakulti Bahasa dan Komunikasi, Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia

Dahlia Janan

dahlia@fbk.upsi.edu.my

Fakulti Bahasa dan Komunikasi, Universiti Pendidikan Sultan Idris, 35900 Tanjong Malim, Perak, Malaysia

Khairul Nizam Hamat @ Mat Roni

abdjobarnorfaizah@gmail.com

SMK Syeik Abdul Ghani Bidor, Perak

Published: 08 December 2023

To cite this article (APA): Mohd Zamani, M. Z., Abdul Jobar, N., Janan, D., & Hamat @ Mat Roni, K. N. (2023). Cabaran dan Persediaan Guru Bahasa Melayu dalam Mengadaptasikan Pengajaran dan Pembelajaran pada Musim Pandemik. *PENDETA*, 14(2), 172–184. <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol14.2.14.2023>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol14.2.14.2023>

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengenal pasti cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik. Selain itu, kajian ini turut dijalankan untuk melihat hubungan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik. Kajian ini telah menggunakan kaedah kuantitatif deskriptif berbentuk tinjauan menggunakan borang soal selidik (*Google Form*). Selain itu, sampel kajian ini melibatkan seramai 80 orang guru Bahasa Melayu melibatkan 15 buah sekolah dari daerah Muallim, Batang Padang dan Hilir Perak di negeri Perak. Data yang diperolehi daripada maklum balas soal selidik dianalisis secara deskriptif menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS)*. Data kajian ini juga akan dianalisis secara korelasi menggunakan korelasi *Pearson* mencapai objektif yang ketiga. Dapatan kajian telah menunjukkan bahawa cabaran paling utama yang dihadapi oleh guru-guru Bahasa Melayu ialah masalah kehadiran murid yang rendah bagi setiap kelas yang diadakan. Kajian ini juga telah mendapati bahawa guru Bahasa Melayu telah membuat persediaan yang rapi selepas sesi pengajaran dan pembelajaran berlangsung dengan mengenal pasti beberapa penambahbaikan untuk meningkatkan kualiti pengajaran secara dalam talian. Akhir sekali, kajian ini juga telah mendapati bahawa pelaksanaan pembelajaran secara dalam talian tidak memberi cabaran yang tinggi kepada guru-guru Bahasa Melayu di daerah Muallim, Batang Padang dan Hilir Perak. Diharapkan kajian ini dapat menjadi rujukan dan panduan kepada guru-guru Bahasa Melayu dalam usaha untuk meningkatkan kualiti pengajaran mereka.

Kata kunci: Cabaran, Persediaan, Pengajaran dan Pembelajaran, Pandemik, *Covid-19*

ABSTRACT

This study was conducted to identify the challenges and preparation of Malay teachers in adapting teaching and learning during the pandemic season. In addition, this study was also conducted to see the relationship between the challenges and preparation of Malay teachers in adapting teaching and learning during the pandemic season. This study has used a descriptive quantitative method in the form of a survey using a questionnaire (Google Form). In addition, the sample of this study involved a total of 80 Malay Language teachers from 15 secondary schools from the districts of Muallim, Batang Padang and Hilir Perak in the state of Perak. Data obtained from questionnaire responses were analyzed descriptively using Statistical Package for Social Science (SPSS) software. The data of this study will also be analyzed by correlation using Pearson's correlation to achieve the third objective. The findings of the study have shown that the main challenge faced by Malay Language teachers is the problem of low student attendance for each class held. This study has also found that Malay Language teachers have made thorough preparations after the teaching and learning session took place by identifying some improvements to improve the quality of teaching online. Finally, this study has also found that the implementation of online learning does not pose a high challenge to Malay Language teachers in Muallim, Batang Padang and Hilir Perak districts. It is hoped that this study can be a reference and guide for Malay teachers in an effort to improve the quality of their teaching.

Keywords: Challenges, Preparations, Teaching and Learning, Pandemics, Covid-19

PENGENALAN

Satu dunia telah digemparkan dengan penularan wabak koronavirus atau lebih dikenali sebagai *Covid-19*. Penularan wabak ini dikatakan telah bermula di negara tembok besar iaitu China yang dikenal pasti di wilayah Wuhan pada Disember 2019. Penularan wabak ini telah diisytiharkan sebagai pandemik oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) dan memberi ancaman kepada seluruh rakyat dunia. Pandemik ini juga bukan sahaja memberi kesan kepada masalah kesihatan manusia, malah turut mendatangkan kesan kepada sosioekonomi termasuklah bidang pendidikan (Lekhraj Rampal, 2020). Keadaan ini telah menyebabkan pihak kerajaan Malaysia memutuskan untuk beberapa bahagian sektor ekonomi dan melaksanakan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara. Bukan itu sahaja, pihak Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) juga telah mengambil langkah drastik dengan menutup semua sektor pendidikan di negara ini sebagai usaha untuk memutuskan rantai *Covid-19* ini.

Berikutan penutupan sektor pendidikan, pihak KPM telah mula memperkenalkan satu corak pengajaran dan pembelajaran (PdP) yang baharu dikenali sebagai pengajaran dan pembelajaran di rumah (PdPR). Tindakan ini sebagai salah satu langkah untuk memastikan murid-murid dapat menerima ilmu pengetahuan secara berterusan meskipun secara dalam talian. Keadaan ini secara tidak langsung telah membawa satu perubahan dalam sistem pendidikan negara dalam norma baharu. Keadaan ini juga menyaksikan guru-guru perlu menyesuaikan diri dengan menjalankan PdP secara dalam talian berbanding pembelajaran konvensional. PdPR ini telah menimbulkan suasana pembelajaran yang baharu kepada semua warga pendidik di negara ini dalam menyesuaikan sesi PdP dengan bantuan teknologi terkini.

PdP secara dalam talian ini sememangnya telah lama wujud dalam bidang pendidikan di Malaysia. Hal ini dikatakan demikian kerana KPM telah memperkenalkan laman-laman pembelajaran secara dalam talian seperti *Frog-VLE* dan *Google Classroom* yang bertujuan untuk menerapkan elemen pembelajaran secara maya. Namun begitu, pengenalan laman-laman ini kurang mendapat sambutan disebabkan oleh faktor-faktor tertentu. Hal ini mungkin juga disebabkan oleh masih terdapat ramai guru yang menggunakan kaedah konvensional seperti ceramah, penerangan, latih tubi dan sebagainya dalam proses PdP (Yogeswary & Helmi, 2021).

Guru-guru dilihat perlu menggalas tugas yang baharu untuk memastikan sesi PdP dapat dijalankan secara dalam talian meskipun pada musim pandemik. Seorang guru Bahasa Melayu sangat dituntut untuk mewujudkan elemen kreatif bagi memastikan penyampaian ilmu itu dapat disampaikan dengan lebih berkesan. Menurut Norismayati, Anida dan Mohd. Rashid (2013), terdapat kelonggaran dalam amalan guru Bahasa Melayu untuk meningkatkan mutu pengajaran. Oleh itu, seorang guru

Bahasa Melayu haruslah mempelbagaikan corak atau pendekatan yang digunakan semasa melaksanakan PdPR bagi menarik minat murid-murid. Hal ini dikatakan demikian kerana kuliah secara dalam talian ini menawarkan pelbagai bahan audio-visual yang kreatif dan membantu meningkatkan perbendaharaan kata murid (Sulastriningsih, Audi Fatimah, Mayong Maman, Baharman & Sukardi Weda, 2021)

Pelaksanaan PdPR ini sudah pasti memberikan satu cabaran baharu kepada guru-guru Bahasa Melayu. Terdapat pelbagai kemungkinan dan cabaran yang mungkin perlu ditempuh oleh mereka dalam memastikan PdP dapat dijalankan sewaktu musim pandemik. Oleh hal yang demikian, kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti sejauhmanakah cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik.

PERNYATAAN MASALAH

Aktiviti pembelajaran secara dalam talian bukan sesuatu perkara yang baharu dalam kalangan guru-guru. Hal ini dikatakan demikian kerana telah banyak laman e-pembelajaran yang diperkenalkan oleh pihak KPM untuk menggalakkan pembelajaran secara dalam talian. Kaedah pembelajaran ini merupakan salah satu sistem sokongan kepada pembelajaran konvensional yang dijalankan dalam bilik darjah. Namun begitu, penularan wabak pandemik ini telah membawa satu perubahan khususnya dalam sektor pendidikan. Perubahan ni dapat dilihat melalui langkah proaktif yang diambil oleh pihak KPM dengan memperkenalkan pengajaran dan pembelajaran dari rumah (PdPR). Usaha ini dilaksanakan sebagai satu inisiatif untuk memastikan proses pembelajaran dapat diteruskan secara dalam talian meskipun pada musim pandemik.

Pelaksanaan proses PdPR ini dilihat telah mendatangkan pelbagai cabaran dan halangan kepada guru-guru dalam usaha untuk mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Hal ini turut disokong oleh Mohd Rohiman Subri, Rohizani Yaakub dan Azlinda Boheran Nudin (2021) yang berpendapat bahawa isu yang paling penting dalam memastikan keberkesanan PdP adalah melibatkan kesediaan dan kemampuan guru untuk melaksanakan PdP secara dalam talian khususnya sewaktu pandemik. Keadaan ini serba sedikit telah mendatangkan pelbagai cabaran khususnya kepada kalangan guru yang telah berusia. Hal ini dikatakan demikian kerana mereka perlu menyesuaikan diri untuk menggunakan pelbagai aplikasi teknologi dalam menjalankan PdPR dengan berkesan. Kekurangan kemahiran dalam mengendalikan perisian teknologi ini sudah pasti memberi cabaran kepada mereka untuk memastikan proses PdP dapat dijalankan dengan baik.

Selain itu, Siti Nurbaizura dan Nurfaradilla (2020) telah mengemukakan beberapa cabaran yang dihadapi oleh guru semasa menjalankan PdP semasa musim pandemik dalam kajiannya. Menurutnya, kesukaran dalam mewujudkan komunikasi dua hala antara pelajar dengan guru merupakan cabaran utama semasa menjalankan PdP pada musim pandemik. Hal ini dikatakan demikian kerana guru-guru tidak dapat melihat tahap penglibatan murid-murid secara bersemuka. Perkara ini dapat dilihat dengan jelas apabila murid-murid tidak mengaktifkan kamera dan memberi respons yang baik semasa menjalankan kelas menggunakan aplikasi *Google Meet* dan *Zoom*. Situasi ini bukan sahaja menyebabkan guru sukar untuk berinteraksi secara berkesan dengan murid-murid, malah objektif pembelajaran juga tidak dapat dicapai dengan sempurna.

Cabaran lain yang dapat dilihat dalam kajian Siti Nurbaizura dan Nurfaradilla (2020) adalah melibatkan masalah capaian internet guru yang tidak stabil. Hal ini juga berkaitan dengan penempatan guru yang tinggal di kawasan yang sukar menerima capaian Internet. Keadaan ini secara tidak langsung telah menyebabkan Pdp secara maya sering terputus dan guru terpaksa membatalkan kelas secara dalam talian. Hal ini akan menyebabkan murid-murid tidak dapat menimba ilmu secara berterusan. Tambahan pula, guru-guru juga akan mengalami

kesukaran untuk berhubung dengan pihak kakitangan sekolah atau murid-murid kerana tidak mempunyai capaian Internet yang baik di kawasan kediaman mereka.

Seterusnya, cabaran guru-guru dalam mengadaptasikan PdP sewaktu musim pandemik ini juga dengan masalah ketidakhadiran murid-murid ke dalam kelas. Hal ini turut disokong oleh Luh Devi, Nurhasanah, Maria & Heru (2020) yang berpendapat bahawa cabaran utama yang dihadapi oleh guru-guru adalah kehadiran murid-murid yang kurang memuaskan. Sewaktu menjalankan proses PdP secara dalam talian, rata-rata murid mempunyai masalah untuk hadir. Hal ini dipengaruhi oleh beberapa faktor antaranya masalah capaian Internet dan keadaan persekitaran murid tersebut. Situasi ini turut disokong oleh Tamilmullai & Salini (2021) yang berpendapat bahawa PdPR menyebabkan jumlah kehadiran murid-murid dalam sesuatu kelas itu berkurang. Keadaan ini bukan sahaja memberi cabaran buat guru-guru untuk menjalankan PdPR, malah turut memberi cabaran kepada guru-guru untuk mengekalkan peratus kehadiran yang baik bagi sesuatu kelas.

Secara keseluruhannya, kebanyakan kajian terdahulu lebih menumpukan kajian terhadap cabaran-cabaran guru dalam menjalankan PdPR secara umum. Kajian mengenai cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik masih kurang diberikan perhatian. Walaupun begitu, kajian-kajian lepas telah membuktikan bahawa kajian mengenai isu PdP pada musim pandemik ini semakin mendapat perhatian yang tinggi. Oleh hal yang demikian, selepas diteliti beberapa permasalahan yang terkandung dalam beberapa kajian lepas telah menyebabkan pengkaji ingin menjalankan kajian berkaitan dengan cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Perkara ini secara tidak langsung dapat membuatkan kajian ini dapat diperluaskan lagi. Kajian yang dijalankan ini bukan sahaja untuk melihat sejauhmanakah cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu sewaktu musim pandemik, malah turut melibatkan apakah persediaan yang perlu dilakukan oleh guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Pelaksanaan kajian ini diharapkan dapat memberi rujukan dan panduan kepada guru-guru Bahasa Melayu dalam usaha untuk memastikan proses PdP dapat dijalankan dengan baik dan sempurna meskipun pada musim pandemik.

OBJEKTIF DAN SOALAN KAJIAN

Objektif khusus kajian ini adalah untuk:

1. Mengetahui cabaran yang dihadapi guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik.
2. Menganalisis persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik.
3. Mengetahui hubungan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik.

Secara khususnya kajian ini dijalankan untuk menjawab soalan kajian yang berikut, iaitu:

1. Apakah cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pembelajaran pada musim pandemik?
2. Bagaimanakah persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pembelajaran pada musim pandemik?
3. Adakah terdapat hubungan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pembelajaran pada musim pandemik?

Daripada soalan kajian 3, hipotesis nul telah dibangunkan seperti berikut:

Ho¹: Terdapat hubungan yang signifikan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu sebelum PdP pada musim pandemik.

Ho²: Terdapat hubungan yang signifikan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu sebelum PdP pada musim pandemik.

KAJIAN LITERATUR

Perbincangan ini diteruskan dengan meneliti kepada kajian-kajian lepas yang memfokuskan kepada PdP sewaktu musim pandemik. Dapat dilihat bahawa sejak akhir-akhir ini, kajian-kajian berkaitan telah banyak dijalankan. Kajian dan tinjauan yang menyeluruh juga telah dijalankan untuk melihat kajian-kajian yang berkaitan dengan cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP sewaktu musim pandemik.

Pengajaran dan Pembelajaran Pada Musim Pandemik

Penularan wabak *Covid-19* ini bukan sahaja telah memberi impak kepada kesihatan manusia, malah turut melibatkan sektor ekonomi, kewangan termasuklah sektor pendidikan. Keadaan ini telah menyebabkan KPM menguatkuasakan arahan penutupan kesemua sektor pendidikan di negara ini dalam usaha untuk memutuskan rantai *Covid-19*. Perkara ini telah menyebabkan Pdp di sekolah dihentikan dan digantikan dengan Pdp secara maya. Hal ini telah membawa kepada kemunculan pelbagai kaedah dan pendekatan pengajaran yang digunakan secara dalam talian. Kajian oleh Nor Fauziana Mohd Salleh (2020) menjelaskan bahawa PdP secara dalam talian kini telah menjadi suatu keperluan dalam bidang pendidikan di Malaysia. Hal ini dikatakan demikian kerana PdP secara dalam talian telah membawa kepada pengenalan pelbagai aplikasi atau platform digital yang digunakan untuk menjalankan PdP. Misalnya, penggunaan aplikasi seperti *Google Meet*, *Telegram*, *Zoom* dan *Google Classrom* telah menjadi antara aplikasi yang sering digunakan oleh warga pendidik untuk menjalankan PdP secara dalam talian. Hal ini jelas membuktikan bahawa PdP pada musim pandemik ini memaksimumkan penggunaan teknologi dalam proses PdP. Kenyataan ini turut disokong oleh Mohd Rohiman Subri, Rohizani Yaakub dan Azlinda Boheran Nudin (2021) yang berpendapat bahawa pelaksanaan pengajaran secara dalam talian telah menyebabkan guru-guru Bahasa Melayu perlu melengkapkan diri dengan penguasaan teknologi dalam mencapai matlamat pembelajaran Bahasa Melayu iaitu mewujudkan keterampilan berbahasa dalam kalangan murid.

Cabaran Guru pada Musim Pandemik

Norehan Mohd Nasir dan Mahaliza Mansor (2021) telah menjalankan kajian yang bertajuk “Cabaran Guru dalam Melaksanakan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR)”. Kajian ini dijalankan untuk melihat cabaran yang dialami oleh guru dalam melaksanakan PdPR. Berdasarkan kajian yang telah dibuat, para pengkaji mendapati bahawa terdapat pelbagai cabaran yang perlu ditempuh oleh guru dalam melaksanakan PdPR. Cabaran utama adalah berkaitan dengan penggunaan teknologi. Hal ini dikatakan demikian kerana pelaksanaan sesi PdPR ini memerlukan guru-guru untuk menggunakan platform digital secara maksimum. Keadaan ini sememangnya telah memberi cabaran yang besar kepada guru-guru yang kurang berkemahiran dalam mengendalikan teknologi. Kajian ini jelas menunjukkan bahawa

penggunaan teknologi merupakan cabaran besar dalam kalangan guru untuk melaksanakan PdPR sewaktu musim pandemik.

Seterusnya, Wong Yi Sze, Shahlan Surat dan Salleh Amat (2022) telah menjalankan kajian yang bertajuk “Tekanan dan Cabaran Guru terhadap Norma Baharu Semasa Pandemik Covid-19 di Sebuah Daerah Negeri Sarawak”. Kajian ini untuk mengenal pasti apakah cabaran dan tekanan yang dihadapi oleh guru-guru berkaitan dengan pendidikan norma baharu pada musim pandemik?. Kajian ini dijalankan menggunakan kaedah kuantitatif untuk melihat tahap tekanan dan cabaran yang dihadapi oleh guru-guru. Seramai 148 orang responden yang terdiri daripada guru-guru sekolah di daerah Limbang, Sarawak telah dipilih sebagai sampel kajian. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa guru-guru berkenaan menghadapi cabaran yang tinggi berkaitan kehadiran murid-murid yang kurang memuaskan bagi setiap kelas PdPR yang dijalankan. Hal ini menunjukkan bahawa keadaan seperti ini kurang memberi tekanan yang tinggi kepada guru-guru sebelum pandemik terjadi.

Wong Ai Bing dan Khairul Azhar Jamaludin (2021) telah menjalankan kajian yang bertajuk “Pembelajaran Dalam Talian (E-Pembelajaran) semasa Pandemik Covid-19”. Kajian ini telah dijalankan bertujuan untuk melihat cabaran yang ditempuhi oleh guru, pelajar dan juga ibu bapa dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Hasil daripada kajian ini telah menunjukkan bahawa masalah capaian Internet merupakan antara cabaran yang paling utama terpaksa dihadapi oleh guru-guru dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Selain itu, guru-guru juga dilihat tidak mempunyai kepakaran yang tinggi dalam mengendalikan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Oleh hal yang demikian, kajian ini jelas menunjukkan bahawa pembelajaran secara dalam talian ini memberi cabaran kepada guru-guru dalam usaha untuk mengadaptasikan PdP pada musim pandemik.

Persediaan Guru pada Musim Pandemik

Pendekatan terbeza merupakan salah satu kaedah PdP yang telah diperkenalkan oleh KPM untuk meningkatkan pencapaian dan pengetahuan murid. Kajian berkaitan dengan kaedah ini telah dijalankan oleh Ain Nur Atika Agus (2021) bertajuk “Tahap Pengetahuan dan Kesiediaan Guru Bahasa Melayu dalam Melaksanakan Pendekatan Terbeza dalam Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah semasa Tempoh Perintah Kawalan Pergerakan”. Kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti tahap pengetahuan dan kesiediaan guru Bahasa Melayu terhadap pelaksanaan pendekatan terbeza dalam PdPR sepanjang tempoh PKP berlangsung. Kajian ini melibatkan seramai 70 orang guru Bahasa Melayu dari 10 buah sekolah menengah di daerah Kemaman, Terengganu. Dapatan daripada kajian ini membuktikan bahawa guru Bahasa Melayu perlulah bersedia dan berusaha untuk meningkatkan pengetahuan serta kemahiran dalam pendekatan PdPR sepanjang tempoh pandemik.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini telah dijalankan dengan menggunakan kaedah kuantitatif deskriptif berbentuk kaedah tinjauan. Kajian tinjauan merupakan salah satu kaedah yang digunakan untuk mendapatkan maklumat dalam bentuk pendapat, sikap dan persepsi sesuatu populasi hasil daripada respons sampel kajian (Nur Hawa Hanis & Ghazali Darusalam, 2018). Oleh itu, kaedah tinjauan ini sangat bersesuaian digunakan untuk mengutip data daripada populasi yang besar.

Kaedah tinjauan ini telah menggunakan *Google Form* sebagai instrumen soal selidik. Borang soal selidik ini telah diadaptasi dan diubah suai daripada Ain Nur Atika Agus (2021). Analisis nilai pekali kebolehpercayaan *Alpha Cronbach* telah dijalankan terhadap soal selidik

dan memperoleh nilai sebanyak 0.982. Dalam kajian ini juga, kaedah persampelan bertujuan telah dipilih untuk menghadkan penggunaan sampel kajian kepada jenis sampel yang tertentu.

Kaedah kajian ini telah menetapkan guru Bahasa Melayu di Malaysia sebagai populasi kajian seramai 100 orang. Jumlah saiz sampel bagi kajian ini telah ditetapkan seramai 80 orang guru Bahasa Melayu secara rawak berdasarkan jadual persampelan *Krejcie* dan *Morgan* (1970). Saiz sampel ini dipilih secara rawak merangkumi guru-guru Bahasa Melayu dari buah sekolah-sekolah di daerah Muallim, Batang Padang dan Hilir Perak yang mengajar tingkatan 1 hingga tingkatan 5.

Data yang diperoleh hasil daripada maklum balas responden melalui *Google Form* akan dianalisis menggunakan perisian *Statistical Package for the Sosial Sciences (SPSS)* versi 23.0 secara deskriptif. Proses pemurnian dan pembersihan data akan dilakukan terlebih dahulu sebelum dianalisis untuk mengelakkan daripada berlaku kesilapan sewaktu memasukkan data ke dalam perisian SPSS (Nur Hazirah & Masayu Dzainudin, 2020). Perisian SPSS ini digunakan untuk mendapatkan jumlah peratusan, kekerapan, sisihan piawai dan min untuk mencapai objektif yang ditetapkan.

Skala pengukuran yang digunakan dalam soal selidik ini ialah skala Likert 5 mata yang terdiri daripada pilihan jawapan (1) Sangat Tidak Setuju, (2) Tidak Setuju, (3) Tidak Pasti, (4) Setuju dan (5) Sangat Setuju. Skor min yang diperoleh dalam analisis ini akan dirujuk berdasarkan kepada skala min Mohd Majid (2005) iaitu 1.00-2.66 (Rendah), 2.67-3.66 (Sederhana) dan 3.67-5.00 (Tinggi).

DAPATAN DAN PERBINCANGAN

Kaedah deskriptif telah digunakan dan dapatan yang telah dianalisis akan dipaparkan dalam bentuk jadual yang menunjukkan nilai peratusan, frekuensi, min dan sisihan piawai yang digambarkan oleh skor purata min seperti dalam jadual berikut:

Jadual 1 Skala dan Tahap Interpretasi Min

Skala Min	Tahap
1.00-2.66	Rendah
2.67-3.66	Sederhana
3.67-5.00	Tinggi

(Sumber: Mohd Majid, 2005)

DEMOGRAFI RESPONDEN

Jadual 2 Demografi Responden

Item	Kekerapan (Orang)	Peratusan (%)
Jantina	Lelaki	16
	Perempuan	64
Umur	25-34 tahun	20
	35-44 tahun	31.25
	45-54 tahun	42.5
Pengalaman	1-10 tahun	26
Mengajar	11-20 tahun	22
	21-30 tahun	24

	31 tahun ke atas	8	10
Jenis Sekolah	Sekolah Rendah	10	12.5
	Sekolah Menengah	65	81.25
	Sekolah Agama	3	3.75
	Lain-lain	2	2.5
Tahap Murid Diajar	Menengah Rendah	23	28.75
	Menengah Atas	30	37.5
	Menengah Rendah dan Atas	17	21.25
	Lain-lain	10	12.5
Jumlah Keseluruhan		80	100

Jadual 2 menunjukkan demografi responden yang terdiri daripada jantina, umur, pengalaman mengajar, kategori sekolah diajar, jenis sekolah dan tahap murid diajar. Dapat dilihat berdasarkan jadual tersebut, seramai 16 orang lelaki bersamaan 20% dan 64 orang perempuan (80%) terlibat sebagai responden kajian. Bagi item pengalaman mengajar pula, jumlah responden yang berumur 45-54 tahun adalah paling ramai iaitu sebanyak 34 orang bersamaan 42.5%. Majoriti responden yang menjawab terdiri daripada mereka yang mempunyai pengalaman mengajar selama satu hingga sepuluh tahun, iaitu seramai 26 orang (32.5%). Kebanyakan daripada mereka adalah dari sekolah menengah, iaitu seramai 65 orang bersamaan 81.25%. Daripada jumlah itu kebanyakannya mengajar menengah atas, iaitu seramai 30 orang (37.5%).

CABARAN GURU BAHASA MELAYU DALAM MENGADAPTASIKAN PDP PADA MUSIM PANDEMIK

Jadual 3 Cabaran Guru Bahasa Melayu

Bil.	Cabaran Guru Bahasa Melayu	Min	Sisihan Piawai	Interpretasi Skor Min
B1	Saya mempunyai capaian Internet yang rendah.	2.83	1.251	Sederhana
B2	Saya tidak berkemahiran dalam mengendalikan perisian teknologi dengan baik seperti <i>Google Meet</i> , <i>Webex</i> atau <i>Zoom</i> .	2.62	1.257	Rendah
B3	Saya tidak dapat memberi penerangan yang jelas dan praktikal.	2.71	1.214	Sederhana
B4	Saya tidak tahu teknik mengajar yang bersesuaian dengan keperluan murid dalam Bahasa Melayu.	2.06	1.048	Rendah
B5	Saya menghadapi masalah dari segi kehadiran murid yang rendah bagi setiap kelas.	3.51	1.359	Sederhana
B6	Saya mempunyai masalah untuk berkomunikasi dengan murid-murid secara berkesan.	2.88	1.216	Sederhana
Purata		2.76	.729	Sederhana

Jadual 3 menunjukkan dapatan bagi cabaran guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik. Berdasarkan jadual tersebut, semua item soalan mencatatkan min 2.88 ke bawah kecuali bagi item soalan B5 iaitu “Saya menghadapi masalah dari segi kehadiran murid yang rendah bagi setiap kelas” (M= 3.51, SP= 1.359). Jumlah

keseluruhan bagi cabaran guru Bahasa Melayu adalah pada tahap sederhana ($M= 2.76$, $SP= 0.729$). Hasil dapatan analisis ini menunjukkan bahawa item soalan B5 merupakan cabaran yang paling tinggi dihadapi oleh guru-guru Bahasa Melayu iaitu cabaran melibatkan masalah kehadiran murid yang rendah bagi setiap kelas PdP yang dilaksanakan. Cabaran kedua tertinggi adalah melibatkan item soalan B6 iaitu berkaitan dengan masalah untuk berkomunikasi dengan murid-murid secara berkesan ($M=2.88$, $SP=1.216$). Cabaran yang ketiga paling tinggi adalah melibatkan item B1 iaitu berkaitan dengan capaian internet yang rendah ($M= 2.83$, $SP= 1.251$). Cabaran yang seterusnya paling tinggi ialah item B3 iaitu “Saya tidak dapat memberi penerangan yang jelas dan praktikal” ($M= 2.71$, $SP= 1.214$). Cabaran yang paling rendah dialami oleh guru Bahasa Melayu adalah item soalan B4 iaitu melibatkan teknik mengajar yang bersesuaian semasa musim pandemik ($M= 2.06$, $SP= 1.048$). Oleh hal yang demikian, hasil kajian ini jelas membuktikan bahawa cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik berada pada tahap sederhana dan masalah ketidakhadiran murid merupakan cabaran yang paling utama dihadapi.

PERSEDIAAN GURU BAHASA MELAYU DALAM MENGADAPTASIKAN PDP PADA MUSIM PANDEMIK

Jadual 4 Persediaan Guru Bahasa Melayu sebelum PdP

Bil.	Persediaan Guru Bahasa Melayu sebelum PdP	Min	Sisihan Piawai	Interpretasi Skor Min
C1	Saya menyediakan aktiviti pembelajaran yang bersesuaian kepada murid bagi meningkatkan minat dan motivasi mereka.	4.25	.646	Tinggi
C2	Saya memahami dengan jelas konsep bagi setiap topik yang ingin diajarkan.	4.46	.635	Tinggi
C3	Saya merancang dan menetapkan kandungan, proses atau hasil yang menepati topik yang ingin diajarkan.	4.41	.650	Tinggi
C4	Saya akan mempelbagaikan jenis pendekatan dan kaedah semasa mengajar.	4.21	.650	Tinggi
C5	Saya akan menyediakan set modul atau latihan kepada murid-murid.	4.44	.653	Tinggi
C6	Saya akan mewujudkan suasana mengajar yang berkesan.	4.16	.702	Tinggi
Purata		4.32	.518	Tinggi

J

Jadual 4 menunjukkan hasil dapatan bagi persediaan guru Bahasa Melayu sebelum PdP. Berdasarkan jadual tersebut, jumlah min tertinggi bagi persediaan guru Bahasa Melayu sebelum PdP adalah pada item C2 iaitu “Saya memahami dengan jelas konsep bagi setiap topik yang ingin diajarkan” ($M= 4.46$, $SP= 0.635$). Hal ini bermakna bahawa setiap guru Bahasa Melayu dapat memahami dengan jelas bagi setiap topik yang ingin diajar. Min kedua tertinggi adalah bagi item C5 yang melibatkan penyediaan set modul atau latihan kepada murid-murid ($M= 4.44$, $SP= 0.653$). Hal ini bermakna setiap guru Bahasa Melayu akan menyediakan set modul atau latihan yang berkaitan kepada murid-murid. Min seterusnya yang tertinggi ialah item C3 iaitu melibatkan perancangan dan penetapan kandungan topik yang ingin diajar ($M= 4.41$, $SP= 0.650$).

Min terendah pula dapat dilihat pada item C6 iaitu “Saya akan mewujudkan suasana mengajar yang berkesan” (M= 4.16, SP= 0.702). Hal ini jelas menunjukkan bahawa kebanyakan guru Bahasa Melayu tidak membuat persediaan dalam usaha untuk mewujudkan suasana mengajar yang berkesan sebelum PdP bermula. Seterusnya, min kedua terendah adalah pada item C4 yang melibatkan kepelbagaian jenis pendekatan dan kaedah semasa mengajar (M= 4.21, SP= 0.650). Perkara ini jelas membuktikan bahawa guru Bahasa Melayu kurang melakukan persediaan untuk mempelbagaikan jenis pendekatan dan kaedah mengajar ketika musim pandemik. Akhir sekali, min terendah yang ketiga dapat dilihat pada item C1 yang melibatkan penyediaan aktiviti pembelajaran yang bersesuaian (M= 4.25, SP= 0.646). Hal ini jelas menunjukkan bahawa guru Bahasa Melayu tidak menitikberatkan penyediaan aktiviti pembelajaran yang bersesuaian sebelum PdP ketika musim pandemik.

Jadual 5 Persediaan Guru Bahasa Melayu selepas PdP

Bil.	Persediaan Guru Bahasa Melayu selepas PdP	Min	Sisihan Piawai	Interpretasi Skor Min
C7	Saya percaya bahawa murid-murid dapat memberikan perhatian semasa kelas berlangsung.	3.43	.868	Sederhana
C8	Saya percaya murid-murid dapat menerima ilmu pengetahuan dengan baik.	3.66	.728	Sederhana
C9	Saya dapat mengetahui teknik mengajar yang berkesan sewaktu PdP dijalankan.	3.80	.701	Tinggi
C10	Saya akan mengenal pasti beberapa penambahbaikan yang perlu dibuat.	4.11	.656	Tinggi
C11	Saya akan membuat refleksi dan penilaian pengajaran selepas proses PdP.	4.26	.611	Tinggi
C12	Saya akan menambah baik pelaksanaan PdP dalam Bahasa Melayu dari semasa ke semasa.	4.44	.613	Tinggi
Purata		3.95	.527	Tinggi

Jadual 5 menunjukkan hasil dapatan bagi persediaan guru Bahasa Melayu selepas PdP. Berdasarkan jadual tersebut, nilai min keseluruhan bagi persediaan guru Bahasa Melayu selepas PdP yang tertinggi adalah bagi item C12 iaitu berkaitan dengan penambahbaikan pelaksanaan PdP (M= 4.44, SP= 0.613). Hal ini jelas menunjukkan bahawa majoriti guru Bahasa Melayu sering melakukan penambahbaikan dalam pelaksanaan PdP bagi meningkatkan lagi kualiti pengajaran mereka. Seterusnya, nilai min yang kedua tertinggi ialah item C11 iaitu melibatkan refleksi dan penilaian selepas PdP dilaksanakan (M= 4.26, SP= 0.611). Perkara ini membuktikan bahawa guru Bahasa Melayu akan membuat refleksi dan penilaian pengajaran selepas sesi PdP dilaksanakan. Min yang ketiga tertinggi pula dapat dilihat pada item C10 yang berbunyi “ Saya akan mengenal pasti beberapa penambahbaikan yang perlu dibuat” (M= 4.11, SP= 0.656).

Selain itu, min terendah pula dapat dilihat pada item C7 iaitu “Saya percaya bahawa murid-murid dapat memberikan perhatian semasa kelas berlangsung” (M= 3.43, SP= 0.868). Perkara ini jelas membuktikan bahawa murid-murid sebenarnya tidak dapat memberikan perhatian yang penuh semasa kelas secara dalam talian. Min kedua terendah pula adalah bagi item C8 iaitu “Saya percaya murid-murid dapat menerima ilmu pengetahuan dengan baik” (M=

3.66, SP= 0.728). Min yang ketiga terendah pula dapat dilihat pada item C9 yang melibatkan teknik pengajaran yang berkesan (M= 3.80, SP= 0.701). Hal ini jelas menunjukkan yang sebenarnya guru Bahasa Melayu tidak membuat persediaan berkaitan dengan teknik pengajaran yang berkesan selepas PdP dilangsungkan. Secara keseluruhannya, dapat dilihat bahawa guru Bahasa Melayu bersedia untuk menambah baik pelaksanaan PdP pada musim pandemik bagi memastikan sesi PdP dapat dijalankan secara berkesan. Perkara ini turut disokong oleh Siti Nurbaizura dan Nurfaradilla (2020) dalam kajian mereka yang berpendapat bahawa guru juga bersedia untuk menempuh cabaran dalam melaksanakan pembelajaran secara dalam talian.

HUBUNGAN ANTARA CABARAN DAN PERSEDIAAN GURU BAHASA MELAYU DALAM MENGADAPTASIKAN PDP PADA MUSIM PANDEMIK

Jadual 6 Hubungan antara Cabaran Guru Bahasa Melayu dan Persediaan sebelum PdP

		Cabaran Guru Bahasa Melayu
Persediaan Sebelum PdP	Korelasi <i>Pearson</i> (<i>r</i>)	- 0.125
	Signifikan (<i>p</i>)	0.268

Berdasarkan Jadual 6, tidak terdapat hubungan yang positif antara cabaran guru Bahasa Melayu dengan persediaan sebelum PdP. Korelasi *Pearson* yang bernilai $r = -0.125$ menunjukkan bahawa tiada hubungan yang kuat antara cabaran guru Bahasa Melayu dengan persediaan sebelum PdP. Hal ini jelas menunjukkan bahawa tidak terdapat hubungan yang signifikan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik.

Jadual 7 Hubungan antara Cabaran Guru Bahasa Melayu dan Persediaan selepas PdP

		Cabaran Guru Bahasa Melayu
Persediaan Sebelum PdP	Korelasi <i>Pearson</i> (<i>r</i>)	- 0.037
	Signifikan (<i>p</i>)	0.746

Berdasarkan Jadual 7, tidak terdapat hubungan yang positif antara cabaran guru Bahasa Melayu dengan persediaan selepas PdP. Korelasi *Pearson* yang bernilai $r = -0.037$ menunjukkan bahawa tiada hubungan yang kuat antara cabaran guru Bahasa Melayu dengan persediaan selepas PdP. Hal ini jelas menunjukkan bahawa tidak terdapat hubungan yang signifikan antara cabaran dan persediaan guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan pengajaran dan pembelajaran pada musim pandemik. Oleh itu, hipotesis yang telah ditetapkan itu dapat diterima.

KESIMPULAN

Kesimpulannya, dapatan kajian telah membuktikan bahawa cabaran yang dihadapi oleh guru Bahasa Melayu dalam mengadaptasikan PdP pada musim pandemik berada pada tahap yang sederhana. Kajian ini juga membuktikan bahawa guru Bahasa Melayu bersedia untuk membuat penambahbaikan terhadap teknik pengajaran yang bersesuaian supaya dapat menjalankan PdP

dengan lebih berkesan. Hasil daripada kajian ini juga telah menyaksikan bahawa guru Bahasa Melayu dilihat mempunyai cabaran yang tinggi melibatkan masalah kehadiran murid yang rendah bagi setiap kelas PdP yang dijalankan sewaktu musim pandemik ini. Namun begitu, pelaksanaan PdP secara dalam talian dilihat tidak menjejaskan persediaan guru Bahasa Melayu untuk menjalankan sesi pembelajaran dengan mempelbagaikan teknik pengajaran yang lebih kreatif. Hal ini dikatakan demikian kerana pelaksanaan PdP secara dalam talian ini merupakan salah satu inisiatif yang telah diambil oleh pihak KPM bagi memastikan murid-murid dapat menerima ilmu pengetahuan secara berterusan meskipun pada musim pandemik. Keadaan ini telah membawa kepada perubahan dalam sistem pendidikan di negara ini. Oleh itu, diharapkan agar guru-guru di Malaysia perlu bersedia dengan sebarang perubahan dalam struktur pendidikan negara sewaktu musim pandemik ini. Hal ini dikatakan demikian kerana berkemungkinan guru-guru harus berdepan dengan situasi PdP secara dalam talian ini bagi tempoh masa yang agak lama. Lantaran itu, mereka perlulah meningkatkan kemahiran untuk mengendalikan teknologi dengan lebih optimum. Hal ini sebagai salah satu persediaan yang perlu dilakukan oleh guru-guru dalam usaha untuk memastikan sesi PdP lebih menarik, kreatif dan dapat menarik minat murid-murid untuk hadir ke kelas PdP pada musim pandemik.

PENGHARGAAN

Para penulis ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada Jurnal Pendeta kerana memberi akses untuk kami melayari sumber rujukan yang diperlukan.

RUJUKAN

- Ain Nur Atika Agus. (2021). Tahap pengetahuan dan kesediaan guru Bahasa Melayu dalam melaksanakan Pendekatan Terbeza dalam Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah semasa tempoh Perintah Kawalan Pergerakan. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu – JPBM*, 11(1), 75-87.
- Ai Bing, W., & Jamaludin, K. (2021). Pembelajaran dalam talian (E-Pembelajaran) semasa pandemik Covid-19. *Jurnal Dunia Pendidikan*, 3(3), 408-414.
- Lekhraj Rampal, M.B.B.S. & Seng, L.B., (2020). Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic. *Med J Malaysia*, 75(2), p.95.
- Mohd Majid Konting. (2005). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. Edisi Kelima .
- Norehan Mohd Nasir & Mahaliza Mansor. (2021). Cabaran Guru dalam Melaksanakan Pengajaran dan Pembelajaran di Rumah (PdPR): Suatu Pemerhatian Awal. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(7), 416 - 421.
- Nor Fauziana Mohd Salleh. (2020). Pandemik Coronavirus (Covid-19): Pembelajaran dan Pengajaran secara Atas Talian Suatu Keperluan di Malaysia. Diakses daripada https://www.researchgate.net/publication/342886967_pandemik_coronavirus_covid-19_pembelajaran_dan_pengajaran_secara_atas_talian_suatu_keperluan_di_malaysia (23 Ogos 2021).
- Norismayati Aida Idris, Anida Sarudin, Mohd. Rashid Md. Idris. (2013). Amalan guru dan penguasaan aspek ilmu linguistik dalam kalangan guru Bahasa Melayu di Perak. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 4, 116 - 142.
- Nur Hawa Hanis Abdullah & Ghazali Darusalam. (2018). Kesediaan Guru Melaksanakan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi dalam Pengajaran. *Jurnal Kurikulum & Pengajaran Asia Pasifik (JuKu)*, 6(3), 22-31.
- Nur Hazirah Hairia'an & Masayu Mainudin. (2020). Pengajaran dan pemudahcaraan dalam talian semasa Perintah Kawalan Pergerakan. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan*, 9, 18-28.
- Siti Nurbaizura Che Azizan & Nurfaradilla Mohamad Nasri. (2020). Pandangan guru terhadap pembelajaran dalam talian melalui pendekatan Home Based Learning (HBL) semasa Tempoh Pandemik COVID-19. *Jurnal Pendeta*, 11, 46-57.
- Subri, M. R., Yaakub, R., & Boheran Nudin, A. (2021). Pelaksanaan pengajaran guru cemerlang dalam mata pelajaran Bahasa Melayu ketika Pandemik COVID-19: Satu Kajian Kes. *PENDETA: Journal of Malay Language, Education and Literature*, 12, 21-32.

- Sulastriningsih Djumingin, Andi Fatimah Yunus, Mayong Maman, Baharman & Sukardi Weda. (2021). Innovative language learning strategies during the Covid-19 pandemic at higher education. *PalArchs's Journal of Archaeology of Egypt (PJAEE)*, 18(8), 742-765.
- Wong, Y. S., Shahlan Surat & Salleh Amat. (2022). Tekanan dan cabaran guru terhadap norma baharu semasa pandemik COVID-19 di sebuah daerah Negeri Sarawak. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 7(1), 230 - 239.
- Yogeswary Kuppusamy & Helmi Norman. (2021). Kemahiran teknologi dan kesediaan melaksanakan pembelajaran dan pemudahcaraan dalam talian semasa era pandemik dalam kalangan guru di Sekolah Rendah Tamil. *Jurnal Dunia Pendidikan*, 3(1), 428-441.